

Gesignaleerd ...in de internationale vakliteratuur

Sterkere verschuivingen in seksuele attituden en gedrag bij vrouwen

Recent zijn de resultaten vrijgekomen van "Seks onder je 25e", een grootschalige studie naar seksualiteit onder Nederlandse jongeren (De Graaf, Meijer, Poelman & Vanwesenbeeck, 2005). Vanuit de pers is er altijd veel aandacht voor de vraag of jongeren van nu eerder seksueel actief zijn dan pakweg tien jaar geleden. Uit het onderzoek blijkt dat zowel het gedrag als de houding ten aanzien van seksualiteit onder schoolgaande jeugd is veranderd ten opzichte van 10 jaar geleden: zo heeft een groter deel van de huidige jeugd ervaring met tongzoenen, geslachtsgemeenschap en orale seks, en keurt een hoger percentage seks tussen twee mensen die niet veel voor elkaar voelen goed.

Studies in de VS suggereren dat verschuivingen in seksuele attituden en gedrag in de afgelopen decennia vooral hebben plaatsgevonden bij vrouwen, en in mindere mate bij mannen. Dit zou voortkomen uit een grotere "erotische plasticiteit" bij vrouwen: de vrouwelijke seksualiteit zou sterker worden beïnvloed door culturele en sociale invloeden dan de mannelijke seksualiteit. In een meta-analyse van 530 studies van Amerikaanse of Canadese bodem uit de periode 1943-1999 onderzoeken Wells en Twenge (2005) de ontwikkelingen op gedragsmaten (onder meer seksuele ervaring en leeftijd bij eerste geslachtsgemeenschap) en seksuele attituden (seksuele schaamte en houding t.a.v. seks voor het huwelijk). Tevens onderzochten zij of verschuivingen in attituden en gedrag gelijk opgaan in de tijd, of dat bijvoorbeeld veranderingen in seksuele attituden voorafgaan aan gedragsveranderingen.

De resultaten van de meta-analyse laten zien dat jongeren uit de latere geboortecohorten seksueel actiever zijn, op jongere leeftijd zijn gestart, meer liberale opvattingen hebben over voorhuwelijkse seks en minder seksuele schaamte ervaren. Deze verschuivingen doen zich sterker voor bij vrouwen dan mannen. Zo is het percentage dat voorhuwelijkse seks goedkeurt bij vrouwen gestegen van 30% in 1958 tot 91% in 1987, en bij mannen van 54% in 1958 tot 84% in 1987. Het seksuele gedrag blijkt bij vrouwen samen te hangen met de heersende attituden in de 5 en 10 jaren ervoor, en tevens met de attituden in de 5 en 10 jaren erna. Bij mannen is er enkel een samenhang zichtbaar tussen het seksuele gedrag en de heersende attituden 10 jaar daarvoor. De auteurs concluderen hieruit met enig voorbehoud dat voor vrouwen attituden en gedrag elkaar wederzijds beïnvloeden (of alle-

bei door een derde factor beïnvloed worden), terwijl voor mannen seksuele attituden en gedrag meer onafhankelijk van elkaar vorm krijgen.

Het artikel is zeker de moeite waard om te lezen. Het vestigt de aandacht op de invloed van sociale en culturele factoren op seksueel gedrag en attituden. De uitgevoerde meta-analyse van de literatuur is een krachtige methode voor het beantwoorden van de vraag naar verschuivingen in de tijd. Voor de interessante vraag naar de invloed van gedrag op attituden en vice versa lijkt deze onderzoeksopzet echter minder geschikt. Longitudinaal onderzoek, waarbij een cohort jongeren over langere tijd gevolgd wordt, is hiervoor meer geëigend.

Floor Bakker, psycholoog

Literatuur:

- De Graaf, H., Meijer, S., Poelman, S., & Vanwesenbeeck, I. (2005). *Seks onder je 25e. Definitieve resultaten*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep/ Soa Aids Nederland.
- Wells, B.E., & Twenge, J.M. (2005). Changes in young people's sexual behavior and attitudes, 1943-1999: A cross-temporal meta-analysis. *Review of General Psychology*, 9, 249-261.